

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadévatásban átvéve:
 Egy évre — 10 kor.
 Negyedévre — 4 .
 Helyben káshoz kordva:
 Egy évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 .
 Vidékre postán szállítva:
 Egy évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 .

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszadáram
 vagy megírására nem vállalkozik.

Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intésendők.

Egyes szám ára 5 fillér.

NAGYVÁRAD, április 29.

A tőzsdebiróság.

A túltengő merkantil uralomnak egyik vára áll a nagyvárad esküdtbiróság előtt, mint vádló: a tőzsdebiróság.

Régi idők maradványa. A rendiségnek egyik korhadat emléke. Azon időkből csúszott át hozzánk, a mikor azt hitték, más ember a katoná, más a földműves, más a kereskedő. Mindeniknek más a vére más az esze, más az igazsága. Tehát mindeniknek más biróságot kell állítani.

A jogegyenlőség rohanó árja azonban sorra elsöpörte ezeket a külön biróságokat. Ma csak mint régi kísérteteket emlegetjük az uri székeket, megyei, városi törvényszékeket. Eltűntek mind s most a királyi biróságok kezében van az osztó igazság mindenütt.

Egy kivétel van s ez a tőzsde.

Bár ezrek és ezrek keserves könnyei mossák a tőzsde falait s tönkrement férfiak, tönkretett családok emléke állhatna őrt mindenik lépcsőfokán: a tőzsdét mint intézményt nem akarjuk föltétlenül elítélni. Ma a nemzeteket a pénz teszi erőssé, a pénz a forgalomban nő nagygyá s e forgalomnak egyik leghatalmasabb eszközlője a tőzsde. A londoni, new-yorki tőzsdék a legnagyobbak s ma Anglia és Amerika tartják kezükben a világ sorsát.

Mi azonban úgy vagyunk a tőzsdével, mint a gyermek a huszárcsizmával: mikor büszkén, sarkantyupengés kíséretében akarunk vele járni, akkor botlunk benne legnagyobbat. Sokkal fejletlenebbek a mi pénzügyi viszonyaink, hogysem egy ilyen pénzhatalomnak, a minő a tőzsde, csaknem korlátlan erőt bocsássunk rendelkezésére. Mert ennek aztán két irányban lesz káros következménye: a tőzsde olyan embereket fog örvényébe sodorni, kik a pénzügyi nagy forgatagban eszüket és vagyonukat veszítik s úgy maguk tönkremennek, mint családjuk is koldusbotra jut; másrészt ezek a tönkrement existenciák jajkiáltásaikkal ellenszenvet keltenek az egész tőzsde iránt, megrontják annak hitelét a közönség előtt, úgy hogy ma a tőzsdén játszó embert a megrögzött ferblistával egy kalap alá vesszük.

Hátrányos helyzet ez úgy a közönségre, mint a tőzsdére; s ennek csak egy orvossága lehet: a tőzsde jogkörének megszorítása.

El kell venni a tőzsdétől a birói hatalmat.

A független magyar biróságok szervezése tette tisztává a magyar közéletet (a mennyire tehette.) Lehet, hogy hajdan igen sok uriszek, megyei, városi biróság hozott igen bölcs és igazságos ítéletet. De az igazságszolgáltatás pártatlanságát, a joguralom biztonságát mégis csak azzal értük el, hogy behozatott az állami birászkodás az egész vonalon.

Most már csak a tőzsdebiróság s a termény- és gabonacsarnokok biróságai képeznek kivételt, mint maradványai az osztálybiróságoknak. A kiegyezés után pár évig szüneteltek, de azután megint behozattak s folytonos támadások dacára máig fennállanak, avult maradványai régi időknek. Nem vonjuk kétségbe, hogy az igazság vezérli szándékaikat; de a mint általában véve a birót nem fogják pénzügyi kérdés eldöntésére felszólítani, épp úgy, sőt még inkább fonák dolog az, mikor a kereskedő mond ítéletet. (N. B. egészen más elbirálás alá esik az esküdtszék, mely nem ítélt, csak a bűnösséget állapítja meg.)

Az állami biróság működését látja mindenki, a tőzsdebiróságról csak éppen harangozni hall a közönség. Az egyikhez bizalommal fordul tehát, míg a másiktól fél. Csuda-e, ha ennek következtében az egyiknek ítéletében megnyugszik, míg a másiknak szigora ellen feljajdul?

Minden a mellett szól, hogy a tőzsdebiróság szüntessék meg. Jogi érdek nem szól fenntartásuk mellett, hiszen hála Istennek van olyan képzett birói karunk, mely az ügyvédi kar hathatós támogatása mellett képes a legbonyolultabb szakkérdéseket is a perek során elbirálni s képes a tőzsdeügyekben is szakszerű és föltétlenül igazságos ítéletet mondani. A jogegyenlőség elve és a közérdek viszont egyenesen követeli a tőzsdebiróság megszüntetését, nehogy a közönség végleg elriasztassék a tőzsdétől; sőt követelnie kell az állami birászkodás behozatalát magának a tőzsdének is, nehogy ismételt efféle kellemetlen és elkerülhető támadásoknak legyen kitéve, mint a minő a nagyvárad esküdtbiróság előtt tárgyalt bünpernek képezte anyagát.

A tőzsdebiróság működése, akárhogy magyarazzuk is, végelemzésben mégis csak önbirászkodás. S az önbirászkodás lehet akármily igazságos, teljes megnyugvással sohasem fog találkozni.

Dr. K. A.

Szell lemond?

A fővárosban azt beszélnek, hogy Szell Kálmán már holnap vagy holnapután Bécsbe megy, ott beadja lemondását és új megbízatást kap a koronától kabinetalakításra. Ez nagyon gyors megoldás volna, csak hogy az egész dolog mese. Ha Szell az ex-lex első napján akarta volna beadni lemondását, annyira sem hagyta volna jönni a dolgot, hanem még az új indemnitás kérése előtt végzett volna. A végkifejlés most már valószínűleg bukás lesz, de ez csak hetek múlva, talán csak egy-két hónap múlva fog bekövetkezni. De azért sem látszik valószínűnek a jelzett híresztelés, mert teljes biztossággal adták hírül már tegnap, hogy a király a legközelebbi napokban Budapestre jön. Ennek a jövetelnek egyik célja, hogy az esetleges válságot Budapesten intézhesse el, ami természetes is; mert igen hajos volna az összes meghallgatandó politikusokat Bécsbe felrendelni. Ő felsége Budapesten fog maradni, míg a helyzet kitisztázódik. Hogy ez mikor és milyen formában lesz, azt ma egyáltalában tudni nem lehet és éppen azért koraiak a Szell lemondásáról szóló hírek.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 29.

Elnök: Apponyi Albert gróf.

Az irományok előterjesztése után következik a napirend

az indemnitati

folytatólagos tárgyalása.

Bizony Akos: Hosszabban foglalkozik a miniszterelnök beszédével s kifejti, hogy igenis jogos az ellenzék ama nézete, hogy az indemnitati a bizalom kérdésének tekintésék. Szomorú állapotok vannak ma is, melyeket a kormány idézett elő, de még szomorubbak lesznek, ha az ex-lex bekövetkezik, az állam gépe megakad, adót nem szedhet. Másodsorban nem utjonezozhat. Vagy hazaeresztik a legénységet októberben s akkor csorbált szenved a hadsereg harczképessége; vagy decemberig benn tartják

Fejérváry Géza báró: Benn is tartom.

Bizony Akos: . . . a legénységet.

Molnár Jenő: Törvénytelenül.

Fejérváry Géza báró: Nem áll. Törvény van arra.

Benedek János: Azokat ugyan ott nem tartják.

Fejérváry Géza báró: De bizony ott tartjuk.

Leszkay Gyula: Elszöknek ha nem engedik.

Nessi Pál: Felrobbantják a kaszárnyákat.

Özv. JÜNGLING JÓZSEFNÉ

állandó nagy raktára

varrógép, kerékpár, alkatrész- és felszerelésekben

NAGYVÁRAD, Fő-utca (Bazár-épület).

Nagy választék **acetylén-lámpa, lég-tömítő és gummiköpenyben** stb. Szakszerűen berendezett **NAGY JAVÍTÓ MŰHELY.** — Emalírozás, nickelkezés és bármilyen javítások pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Carbit navi árban!

A legjobb gyártmányu
 Rössler és Jauernig Ausztria, Seldi- és Neumann-féle
kerékpárok

vannak állandóan dús raktáron.

Becses pártfogást kérve, vagyok kiváló tisztelettel

207.

Özv. Jungling Józsefné.

* **A város utcáinak rendezése.** A város utcáinak kövezése, rendezése foglalkoztatja ez idő szerint **Köszeghy** József városi főmérnököt. Azt a régi óhaját igyekszik valahogy megvalósítani a város agilis új főmérnöke, hogy a város elhagyott utcái legalább tűrhető módon rendeztessenek, járdákkal láttassanak el. Az összes elhagyott utcákat felülről tervezet készit, amely a nagy kérdés finansziális részét is felöleli. A tervezetet annak idején ismertették. Tegnap az ez évben rendezés alá kerülő utcák ügyében tanácskoztak s abban állapodtak meg, hogy első sorban a Szilágyi Dezső-, Nagy Sándor-utcákat, valamint Nagypiac-tér szegélyező járdákat készíttesse el a város betonnal. Beton szegélylyel és homok járdával lássák el Kálvária-, Kórház- és Csengery-utcákat, továbbá Kálvária-, Kórház- és Csengeri-utcákat, valamint a v. velencei vasúthoz vezető Szent László-ut kocsiját köröskövel burkolják ki, Széles-, Temető-, Magyar-, Varju-, Madár-, Templom-Péter és Pál-utcákat pedig körös-kavicscsal töltés fel. Ez lenne az évi program, amelyet a rendelkezésre álló 48,000 koronából fedeznének.

* **Utadókötelesek kimutatása.** Nagyváradi városban egyenes adót nem fizető utadóköteleseknek az 1903. évre összeírása és a természetben leszolgáltatandó igaz és kézi napszámok kivételével összeállítván, azok a 219—13037—900. egy. sz. szabályrendelet 5. §-ához képest folyó évi május hó 1—15-ig a városi adóhivatal (régii városháza, a Széchenyi szállóval szemben) fogalmazási osztályában baloldali részen 5-ik sz. szoba, 15 napi közszemlére kitétetnek oly ügyelmezéssel, hogy azokat az érdekeltek a hivatalos órák alatt megtekinthetik és hogy az összeírás ellen a netaláni felebbezés a kitűzött határidőn belül a polgármesterhez, ennek határozata ellen pedig a városi közigazgatási bizottsághoz, mely az ügyben végérvényesen dönt, nyújtandó be. Nagyváradi, 1903. április 28. Városi adóhivatal.

* **A jogászfisúság Rákóczy-ünnepélye.** A nagyváradi kath. jogakadémia polgársága által május 10-én rendezendő impozáns **Rákóczy-ünnepély** műsorát már véglegesen megállapította a rendezőség. Az összeállított műsor magas színvonalon áll s méltó a hazafias váradi jogászokhoz. A kétségtelenül nagy sikerű ünnepélyre sikerült megnyerni közreműködésre **Zwip** Jolánka *k. a. on kívül a Szigligeti-színház két kiváló tehetségű tagját **Haller** Irmát és **Keszler** Edét, továbbá **Krüger** Jenőt, aki a Kath. Szabad Liceumon gyönyörű tenor hangjával nagy feltűnést keltett. A teljes műsor a következő:

1. Elnöki megnyitó. Tartja: **Szolcsányi** Béla, az ifjusági olvasóköri elnöke.
2. Rákóczy Rodostóban. (Melodráma.) Szavalja **Zwipp** Jolán urhölgy, zongorán kíséri **Személy** Kálmán.
3. Kurucz-dal. Beleznay Antaltól. Enekl: **Krüger** Jenő, zongorán kíséri **Beleznay** Antal, tárogató: **Vomácska** József.
4. Ünnepi beszéd. Tartja: **Popity** János.
5. Bujdosó Rákóczy (Székely népballada.) Szavalja: **Keszler** Ede, a Szigligeti-színház tagja.
6. Káldy: Csalogány-dal. Enekl **Haller** Irma urhölgy, a Szigligeti-színház tagja.
7. Rodostó cz. történeti színmű epilogusa. Szavalja: **Vertán** Endre.
8. Szózat. Enekl: **a jogakadémia polgársága.**

* **Nem lesz automobil omnibusz Nagyváradon.** Hetényi József nyiregyházi lakosnak az automobil omnibusz közlekedés engedélyezése iránt beadott kérvényével foglalkozott tegnap délután a városi tanács. Abban mindannyian megegyeztek, hogy a városból a két fürdőbe szükséges volna az automobil közlekedés, de a város belterületén nem engedélyezhető, legalább is addig, amíg megfelelő szabály-

rendeletéről nem gondoskodik a város. Hangoztatták továbbá a bércoksisok érdekeit, s hogy Nagyváradi város utcái keskenyek. Végre is az engedélyt nem adták meg Hetényinek.

* **Májusi időjárás.** A Meteor jelzése szerint május hó csomópontjai a következő napokra esnek: 1—4—6—7—11—17—18—19—20—21—25—27—30., amelyek igen sűrűn futnak egymásután, alig hagyva közöket egymás között, nagyobb köz a 11—17-ik közt van, de ide esnek a fagyos szentek, akik csillagászati csomópontok nélkül is eléggé zavarják az időjárását.

Jellegre nézve a 18-iki hideg fagyos jellegű, a többi azonban inkább enyhe; esős, csapadékos a 21-iki. A nagy szám azonban változatossá teszi az időjárást májusban, aminek folytán a nagyobb mennyiségű foltok vagyis erősebb és gyakoribb kitörések jönnek elő a napon, amely jeleket azonban előre vizsgálni lehet. A változatosság széllel és esővel jár, így május hava inkább hűvös és csapadékos átlagos jelleggel bír. A fagyos szentekre csomópont nem esik, így ekkor fagytól nem igen tarthatunk, legfeljebb változatos időt hozhatnak, de ezeket követően a 18-iki már erősebb hideg jellegű, amely így veszélyt is rejt magában, a fagyot illetően. Egy kitörés enyhítheti, vagy eltolhatja azt, de azért hatása ily enyhült formában is vagy később 7—13 nappal érezhető leendő. Erős jellegű csomópontok: 7—11—18—21-re esnek, amelyek a napkitörések által azonban módosíthatók.

* **A Szent István-Társulat május 14-én tartja** az évi rendes nagygyűlését, a melyen **alelnököt és titkárt választanak.** A társulati alapszabályok 16. szakasza értelmében a nagygyűlésen szavazata csak annak a tagnak van, ki legalább egy év óta tagja a társulathoz és tagságát igazolja. Az e célra szolgáló igazolójegyeket a tagok vagy igazolt meghatalmazottjaik április 29-től május 13-ig bezárólag, hétköznapokon délelőtt 9—11-ig vehetik át a titkári hivatalban. **Vidéki tagoknak** kívánságukra a titkári hivatal postán küldi meg az igazolójegyeket.

* **Jön a Henry czirkusza.** A szini évad még alig fél hónapig tart. A nyáron azonban lesz **magasabb** szórakozása a közönségnek. Mint hírlík, a nyár folyamán felkeresi Nagyváradi Henry czirkuszigazgató artístáival, lovával, elefántjaival. Henry évekkor ezelőtt volt Nagyváradon. Most Temesvárott van, s onnét Debreczenbe megy, még mielőtt Nagyváradra jönne.

* **Szaporodnak a választók.** Az 1904. évben több választópolgára lesz Nagyváradnak, mint a folyó évben. Az ideiglenes névjegyzékbe 217 választóval több van felvéve. Az összehasonlító adatok a következők:

	1902.	1903.	+ több — kevesebb
Váradi-Olasziban	1421	1500	+ 79
Ujváros	1083	1244	+ 161
Váralja	392	362	— 30
Velenceze	173	182	+ 9
Csillagváros	50	48	— 2
	3119	3336	+ 217

Tehát legnagyobb a választók szaporodása Ujvárosban, ahol 161-el több polgár van felvéve, mint a folyó évben; míg Váralján és Csillagvárosban apadt a választók száma. Természetesen ez a névjegyzék még sok változáson megy keresztül a felszólamlások és felebbezések folytán, amíg végleges lesz. A központi választmány ma veszi tárgyalás alá az ideiglenes névjegyzéket.

* **A gázgyár építkezése.** A nagyváradi gázgyárban a múlt év december hónapjában felrobbant tisztító szerkezet és épületrész helyett a gyár ideiglenesen faalkotmányt létesített. A városi tanács felhívására most folytatott a gyár építkezési engedélyért, hogy az elpusztult épületrész helyett újat emeljen. A

városi tanács tegnap tárgyalta a kérelmet s nem adta ki az építkezési engedélyt, mert azt látja, hogy a gyár fejlesztését is csökkenti a gyár igazgatósága, erre pedig telepengedély szükséges. Kiadták a kérelmet a telepengedélyezési eljárás céljából a rendőrségnek.

* **Német katolikusok Budapesten.** Németországból május 1-én nagy, kétszázötven tagból álló zárandoktársaság indul Rómába. Az idegenforgalom szempontjából rendkívül érdekes az a körülmény, hogy németországi nagy zárandoklat ez alkalommal először utazik Magyarországon át. A Boroszlóból induló különvonat május 2-án, reggel 8 órakor érkezik nyugati pályaudvarra.

* **Megszűnt lapok.** Egyszerre két napilap megszűnésének vesszük a híréit. Budapesten megszűnt rövid pályafutás után a **Magyar Világ**, mely Benedek Elek szerkesztésében kiválólag a tanitóság érdekeiért küzdött, de a politikában Banffyánus volt. A lap előfizetői a Pesti Naplót kapják. — Nagyszébenben pedig megszűnt a magyarellenes román tulzók lapja a **Tribuna**, mely nem győzte kaucziójából fizetni — a sajtóperék költségeit és büntetéspénzeit. E téren kétségtelenül a Tribuna érte el a legnagyobb rekordot, még a Narodni Novinát is jóval túlhaladta.

* **A villamos telep építése.** Említettük, hogy **Köszeghy** József városi főmérnök előterjesztést tett, hogy a központi villamos telepen a főépületet ne földszintesre, hanem emeletesre építsék s ezáltal a telep igazgatója is természetben kapjon lakást a telepen. Az építési költségkülönbözöt 6000 korona, amelynek törlesztése bő fedezetet talál az igazgató lakbérének meglakartásában, eltekintve azon előnyöktől, amelylyel jár az, ha az igazgató a telepen lakik. A tanács tagjai örömmel fogadták az előterjesztést s pártolólággal terjesztik a május havi közgyűlés elé.

* **Eladásra kínált lopott husneműek.** A kolozsvári-utcai **Flóra**-féle korcsmába tegnap délelőtt beállított három férfi és két nőből álló cigánytrupp megrakodva bőven a disznóból kikerülő jó holmikkal, sonka, szalonnával és oldalassal. A cigányok alkuba bocsátkoztak a korcsmárossal, s mindenképen tul akartak adni a disznóhústól. A korcsmáros mindjárt tisztában volt a helyzettel, hogy a holmi lopott és azért titkon rendőrről küldött, aki vállatára fogta a cigányokat, de ezek nem vallanak semmit, csupán annyit árultak el, hogy Nagybárodól jöttek. A kóborló cigányokat bekisérték a rendőrségre, s zár alá helyezték.

* **Megszűnt a járvány.** Már említettük, hogy a fertőző betegségek az utóbbi hetekben majdnem teljesen megszűntek Nagyváradon s a kanyaró nemcsak elvesztette járvány jellegét, hanem alig fordul már elő. Mint értesültünk, dr. **Baróthy** Akos városi főorvos előterjesztésére **Rimler** Károly polgármester a járványbizottságot szombatra, május 2-ára összehívta, amikor a járvány megszűntét és a járványbizottság feloszlását kimondják.

* **Lopás.** **Kádár** Gyula törvényszéki irnoknak Kórház-utca 21. sz. alatt levő lakása udvarára tegnap hajnalban valaki bemászott s mivel a házbellek mind aludtak, minden baj nélkül elemelt a Kádár zár alatt levő fásszínjéből négy párnát, egy dunnát, két képet és több kalapot mintegy száznegyven korona értékben. Kádár csak reggel vette észre, hogy a fásszín fel van törve és az említett tárgyak hiányzanak. Kádár a lopást bejelentette a rendőrségnek, mely a tettest nyomozza.

* **Lövöldöző diák.** **Goldstein** Sádor 15 éves polgári iskolai tanuló hétfőn délután a Rhédey-kertben **Szabó** Lajos 14 éves fiút 6 milliméteres flobert pisztolyával, mely golyóra volt töltve, eddig ismeretlen okokból jobbkeze könyökén

Bisony Akos: A kormánynak tanúsított eljárása éppen nem vezet a kibontakozásra. Miért ragaszkodik görcsösen a hatalomhoz, miért nem ad helyet a másoknak, mely új aérát hozna, hogy kibontakozhassanak. Miért nem veszik már le a katonajavaslatokat a napirendről?

A hadsereg kérdésére tér át s hosszasan bírálja, hogyan és mennyiben közös az.

Darányi miniszter beszéde.

Darányi Ignác: E komoly pillanatban kötelességének tartja komolyan és nyíltan elmondani mindazt, ami szívében fekszik. Kertülni óhajt minden személyes vonatkozást. Célja nem hogy czáfoljon, de hogy az ellenzékét meggyőzze.

Itt van először a költségvetés. O először a saját költségvetését veszi. Itt volna a sok fontos gazdasági kérdés. (Viharos felkiáltások a szélsőbalon: Tárgyaljuk le!) Itt volnának a segélyekre, építkezésekre, felszerelésekre, székely akcióra vonatkozó javaslatok. (Viharos kiáltások a szélsőbalon: Megszavazzuk!) Itt van a beruházási kérdés, az erdei vasutak, gazdasági intézmények, szabályozása a folyóknak. (Megújuló viharos felkiáltások a szélsőbalon: Mindent megszavazzuk!)

Barabás Béla: Hát ha ennyi fontos dolog van, miért töltik az időt a katonai javaslatokkal? (Viharos kiáltások a szélsőbalon: Megszavazzuk! Miért nem hozzák ide! Zaj. Elnök csenget.)

Darányi Ignác: Egy egész csomó javaslat a szegény nép érdekében!

Rátkay László: Ott a szegény nép a Ház előtt. Tiltakozni jön a katonai terhek ellen.

Darányi Ignác: A többség nyugodtan hallgatja az ellenzékét, de az nem méltányos, azt akarná már, hogy úgy beszéljen mindenki, miniszter, képviselő, mint ők akarják. Itt van a parcellázások kérdése és számos oly javaslat, mely az ország érdekeit előmozdítja. Itt van a tisztviselői kérdés, mind sürgősek ezek. (Viharos úgy van! a szélsőbalon.)

Polonyi Géza: Hallgassátok meg, mert a katonai javaslatok levételét akarja megindokolni.

Darányi Ignác: Itt van a gazdasági kiegyezés fontos és sürgős kérdése. A 98-as és a mai kiegyezés közt nagy különbség van. Most megkapták azt gyakorlatilag, mit akkor elvben.

Polonyi Géza: Hát a külön vámterület?

Darányi Ignác: Azt mi sem akartuk.

Polonyi Géza: Miért? Hát a közös jobb.

Széll Kálmán: Ma jobb.

Darányi Ignác: Nem mondja, hogy nem tudna megélni Magyarország közös vámterület nélkül, ha rászorították, de most inkább, mint valaha Ausztriára van utalva Magyarország és megfordítva — gazdasági tekintetből. (Ellentmondások a szélsőbalon.) Ezután áttér a vám-tarifákra.

Endrey Gyula: Hát a tiroli vámmal hogy vagyunk?

Széll Kálmán: Semmi változás.

Sebes Dénes: Hát az ipari vámok?

Nessi Pál: Es a gyapju?

Darányi Ignác: Engedjék meg, hogy arról beszéljen, amiről ő akar. A jó tarifa nélkül jó kereskedelmi szerződést nem lehet csinálni. A tarifák kereteit képezik a szerződéseknek. A külföldi államok már tárgyalhatják a szerződéseket, csak Ausztria-Magyarország nem.

Polonyi Géza: Még jó, hogy Ausztria is velünk van.

Darányi Ignác: A mi elmaradásunk azt fogja okozni, hogy majd mind, mint gazdaságilag erősek fognak velünk szemben állani. (Nagy zaj az ellenzéken. Viharos kiáltások: Hát ki a hibás?) Es majd abban a helyzetben leszünk, hogy nem lesz szerződésünk és vámháborút indíthatnak ellenünk. (Megújuló viharos felkiáltások a szélsőbalon: Ki lesz az oka?)

Rakovszky István: Ez a legjobb ellenzéki beszéd (Derűtlenség. Zaj a jobboldalon.)

Elnök: Annál inkább tessék végighallgatni.

Darányi Ignác: A szegény földmivelők alig várják a gazdasági kiegyezést.

Nessi Pál: De nem a katonajavaslatokat.

Darányi Ignác: A legfőbb és mindenképpen előbbrevaló gazdasági állapotok rendezése. (Hosszantartó zajos taps a szélsőbalon. Felkiáltások: Ugy van!) Ha azt az erőt és kitartást, amelyet a küzdelemben tanúsítottak, ha át tudjuk vinni a békébe, akkor a nemzetből nagy nemzet lesz.

Polonyi Géza: Végre egy miniszter, aki megmondja az igazat.

Darányi Ignác: De nem hallgathatja el azt, hogy a mai állapotok áldatlanok.

Polonyi Géza: Ugy van! mondjon le a miniszterelnök!

Darányi Ignác: Elítéli az ellenzék magatartását. A kormány politikai helyzetét a korona és a Ház többségének bizalma biztosítja. (Viharos ellentmondások a szélsőbalon: Nem áll! A nemzet bizalma!)

Közkereseti társaság.

Kubik Béla: A többség közkereseti társulat! (Viharos zaj a szélsőbalon: Rendre! Rendre! Nem tűrjük. Az Andrásyok, Hadik és több képviselő a padot veri: Rendre!)

Elnök: Kubikot e közbeszólásáért rendretasítja. (Viharos zaj a szélsőbalon: Igaza van Kubiknak! Érdektársulat. Megújuló zaj a jobboldalon.)

Polonyi Géza: Kijelenti, hogy a közbeszólást nem Kubik tette, hanem ő. (A viharos zaj megismétlődik.)

Elnök: (Hosszan csenget.) Kérde Kubikot, mi volt a közbeszólása. Ennek megállapítása szükséges.

Kubik Béla: Azt mondtam, hogy a többséget közkereseti társulatnak nevezte a volt nemzeti párt. (Viharos taps, éljenzés a szélsőbalon.)

Elnök: Akár a nemzeti párt, akár más valaki használta bármikor e kifejezést, ez inparlamentáris volt. A képviselő ur pedig most nem mint reminiscenciát említette, hanem a Ház egy pártjára célzott s ezért rendretasítom. (Viharos helyeslés, taps jobbról.)

Polonyi Géza: Nagyszerű, még halottai-ban is rendretasították a nemzeti pártot. (Kiáltások: Önmagát utasította rendre. Elnök csenget.)

Nem adnak fizetést.

Darányi Ignác: A kormány megállították gépezetét. Ha a kormány 1-én nem fizetheti a tisztviselőket... (Viharos kiáltások a szélsőbalon: Nem is szabad! Ne fizessék!)

Barabás Béla: Ne fizessék! De a civilisztát sem szabad ám!

Darányi Ignác:... nem működhetik a gép. A miniszterelnök kormányzása loyális volt s az alkotmányosságot tartotta szem előtt. (Viharos taps a jobboldalon. Felkiáltások a szélsőbalon: Csak kötelességét teljesítette akkor.) A házszabályokat az ellenzék kihasználja a többség ellen! (Viharos taps a jobboldalon.) Lehetetlenné teszik a többség törvényes és alkotmányos megnyilatkozását. (Zajos éljenzés jobbról.)

Polonyi Géza: Igy beszél az első abszolútisztikus miniszter.

Darányi Ignác: Rámutatott a szükségletekre és megakadályozták a többség munkáját. (Ellentmondások a szélsőbalon.) Hasonlatot hoz fel. Itt van a szorgalom jelképe, a méh.

Lengyel Zoltán: Hát a rózsabimbó hol van?

Darányi Ignác: Ha a füllankját nem tudja visszavonni, a gyözből logyözött lesz.

Madarász Imre: Voják vissza a katonai javaslatokat, egyszerre rózsabimbók leszünk. (Derűtlenség.)

TAJEKOZTATO.

Május 1. Az orvosgyelet szakulése d. u. 6 órákor a bábaképezdében.

Május 3. Gőzgépezézők és kazánfűtők vizsgálata az Adria malomban d. e. 9 órákor.

UJDONSAGOK.

Májusi ájtatosságok.

Holnap beköszönt az év legkedvesebb, legszebb hónapja: a virágos május.

A rétek, a mezők a tavasz legszebb pompájában diszlenek, a levegő telve illattal.

A r. kath. egyház tisztelete jeléül az év ezen legszebb szakát a Boldogságos Szűz Mária tiszteletére szenteli. *Ma, csütörtökön, április 30-án* kezdődnek a májusi ájtatosságok s esténként a templomok megtelnek s áhitat, szeretet környezi a Megváltó anyjának virágözönnel elborított oltárát.

Várad Olasziban a premontrei-rend templomában lesznek a májusi ájtatosságok. Hetenkint háromszor: vasárnap, szerdán és pénteken a legméltóságosabb Oltáriszentség kitétele mellett szent beszédek lesznek. A prédikációkat a következők tartják:

Április 30-án Dr. *Steinberger* Ferencz apátkanonok.

Május 1. *Halász* Gyula papnöveldei lelkiigazgató.

Május 3. *Knecht* János tanulm. felügyelő.

> 6. *Halász* Gyula.

> 8. *Brém* Lőrincz aktuarius.

> 10. *Halász* Gyula.

> 13. *Grócz* Béla prépost-kanonok.

> 15. *Peszky* Ferencz theol. hittanár.

> 17. *Grócz* Béla prépost-kanonok.

Május 21. (Aldozócsütörtök) dr. *Lindenberger* János theol. hittanár.

Május 22. *Tóth* Lajos theol. hittanár.

Május 24., 27. és 29. én Dr. *Némethy* Gyula theol. hittanár.

Május 31. *Dencs* János tb. kanonok, esperes-plébános.

A *Szent László-templomban* hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön tartatnak szent beszédek a következő sorrendben:

Április 30. Dr. *Vucskics* Gyula plébános.

Május 3. Dr. *Vucskics* Gyula plébános.

Május 7. *Tóth* Lajos theol. tanár.

Május 10. *Brém* Lőrincz aktuarius.

Május 14. *Tóth* Lajos.

Május 17. *Brém* Lőrincz.

Május 21. (Aldozócsütörtök) *Grócz* Béla prépost kanonok.

Május 24. *Grócz* Béla prépost-kanonok.

Május 28. *Halász* Gyula papnöveldei lelkiigazgató.

Május 31. Dr. *Vucskics* Gyula plébános.

A premontrei-rend templomában este fél 7 órákor, a *Szent László-templomban* este 7 órákor tartatnak a májusi ájtatosságok.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva mind a vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-6 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* Május. Itt van a küszöbön a poetikus május hónap. Holnap van május 1-je s reggel jó idő esetén katonazene vidám hangja ébreszti fel a város lakosságát. Az emberek pedig tömegesen lepik el e nap reggelén a Boné-kut környékét és más szabad helyet, élvezve a májusi friss levegőt. Ilyenkor szokás aztán zöld galyakkal hazatérni, melyeket a nyilvános sétatereken tördelnek le s fosztják meg hajtásaiktól a szép bokrokat. A rendőrség tekintettel erre a Nagyváradon már nagyon is elharapódzott rossz szokásra, figyelemzeti a nagyközönséget, különösen a tanoncz-tartó mestereket és a kiskorúak gyámjait, hogy az tiltványok rongálót a kihágási büntetőtörvénykönyv alapján 3 napi elzárás és 40 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fogja sújtani; miért is nagyon ajánlatos lesz, hogy a városi köztereken, parkokban és sétautakon levő fákat és bokrokat megkímélje a közönség.

* **A város utcáinak rendezése.** A város utcáinak kövezése, rendezése foglalkoztatja ez idő szerint *Köszeghy* József városi főmérnököt. Azt a régi óhajt igyekszik valahogy megvalósítani a város agilis új főmérnöke, hogy a város elhagyott utcái legalább tűrhető módon rendeztessenek, járdákkal láttassanak el. Az összes elhagyott utcákat felülről tervezetet készít, amely a nagy kérdés finansziális részét is felöleli. A tervezetet annak idején ismerteljük. Tegnap az ez évben rendezés alá kerülő utcák ügyében tanácskoztak s abban állapodtak meg, hogy első sorban a Szilágyi Dezső-, Nagy Sándor-utcákat, valamint Nagypiacz-tért szegélyező járdákat készíttesse el a város betonnal. Beton szegélylyel és homok járdával lássák el Kálvária-, Kórház- és Csengeri-utcákat, továbbá Kálvária-, Kórház- és Csengeri-utcák, valamint a v. velencei vasúthoz vezető Szent László-ut kocsútját köröskövel burkolják ki, Széles-, Temető-, Magyar-, Varju-, Madár-, Templom-Péter és Pál-utcákat pedig körösköveléses talpakkal fel. Ez lenne az évi program, amelyet a rendelkezésre álló 48,000 koronából fedeznének.

* **Utadókötelesek kimutatása.** Nagyváradi városban egyenes adót nem fizető utadóköteleseknek az 1903. évre összeírása és a természetben leszolgálandó igaz és kézi napszámok kivételével összeállítván, azok a 219-13037-900. egy. sz. szabályrendelet 5. §-ához képest folyó évi május hó 1-15-ig a városi adóhivatal (régii városháza, a Széchenyi szállóval szemben) fogalmazási osztályában baloldali részen 5-ik sz. szoba, 15 napi közszemlére kitétetnek oly figyelmeztetés mellett, hogy azokat az érdekeltek a hivatalos órák alatt megtekinthetik és hogy az összeírás ellen a netaláni felelősség a kitűzött határidőn belül a polgármesterhez, ennek határozata ellen pedig a városi közigazgatási bizottsághoz, mely az ügyben végérvényesen dönt, nyújtandó be. Nagyváradi, 1903. április 28. Városi adóhivatal.

* **A jogászfisúság Rákóczy-ünnepélye.** A nagyváradi kath. jogakadémia polgársága által május 10-én rendezendő impozáns *Rákóczy-ünnepély* műsorát már véglegesen megállapította a rendezőség. Az összeállított műsor magas színvonalon áll s méltó a hazafias váradi jogászokhoz. A kétségtelenül nagy sikerű ünnepélyre sikerült megnyerni közreműködésre *Zwip* Jolánka *k. a. on kívül a Szigligeti-színház két kiváló tehetségű tagját *Haller* Irmát és *Keszler* Edét, továbbá *Krüger* Jenőt, aki a Kath. Szabad Liceumon gyönyörű tenor hangjával nagy feltűnést keltett. A teljes műsor a következő:

1. Elnöki megnyitó. Tartja: *Szolcsányi* Béla az ifjusági olvasóköri elnöke.
2. Rákóczy Rodostóban. (Melodráma.) Szavalja *Zwipp* Jolán urhölgy, zongorán kíséri *Személy* Kálmán.
3. Kurucz-dal. Belezna Antalól. Enekl: *Krüger* Jenő, zongorán kíséri *Belezna* Antal, tárogató: *Vomácska* József.
4. Ünnepi beszéd. Tartja: *Popity* János.
5. Bujdosó Rákóczy (Székely népballada.) Szavalja: *Keszler* Ede, a Szigligeti-színház tagja.
6. Káldy: Csalogány-dal. Enekl: *Haller* Irma urhölgy, a Szigligeti-színház tagja.
7. Rodostó cz. történeti színmű epilógusa. Szavalja: *Vertán* Endre.
8. Szózat. Enekl: a *jogakadémia polgársága*.

* **Nem lesz automobil omnibusz Nagyváradon.** Hetényi József nyiregyházi lakosnak az automobil omnibusz közlekedés engedélyezése iránt beadott kérvényével foglalkozott tegnap délután a városi tanács. Abban mindannyian megegyeztek, hogy a városból a két fürdőbe szükséges volna az automobil közlekedés, de a város belterületén nem engedélyezhető, legalább is addig, amíg megfelelő szabály-

rendeletéről nem gondoskodik a város. Hangoztatták továbbá a bérkocsisok érdekeit, s hogy Nagyváradi város utcái keskenyek. Végre is az engedélyt nem adták meg Hetényinek.

* **Májusi időjárás.** A Meteor jelzése szerint május hó csomópontjai a következő napokra esnek: 1-4-6-7-11-17-18-19-20-21-25-27-30., amelyek igen sűrűn futnak egymásután, alig hagyva közöket egymás között, nagyobb köz a 11-17-ik közt van, de ide esnek a fagyos szentek, akik csillagászati csomópontok nélkül is eléggé zavarják az időjárást.

Jelleget nézve a 18-iki hideg fagyos jellegű, a többi azonban inkább enyhe; esős, csapadékos a 21-iki. A nagy szám azonban változatossá teszi az időjárást májusban, aminek folytán a nagyobb mennyiségű foltok vagyis erősebb és gyakoribb kitérések jönnek elő a napon, legfeljebb változatos időt hozhatnak, de ezeket követően a 18-iki már erősebb hideg jellegű, amely így veszélyt is rejt magában, a fagyot illetően. Egy kitérés enyhítheti, vagy eltolhatja azt, de azért hatása ily enyhült formában is vagy később 7-13 nappal érezhető leendő. Erős jellegű csomópontok: 7-11-18-21-re esnek, amelyek a napkitérések által azonban módosíthatók.

* **A Szent István-Társulat május 14-én tartja** az évi rendes nagygyűlését, a melyen *alelnököt és titkárt választanak.* A társulati alapszabályok 16. szakasza értelmében a nagygyűlésen szavazata csak annak a tagnak van, ki legalább egy év óta tagja a társulatnak és tagságát igazolja. Az e célra szolgáló igazolójegyeket a tagok vagy igazolt meghatalmazottjaik április 29-től május 13-ig bezárólag, hétköznapokon délelőtt 9-11-ig vehetik át a titkári hivatalban. *Vidéki tagoknak* kívánságukra a titkári hivatal postán küldi meg az igazolójegyeket.

* **Jön a Henry cirkusza.** A szini évad még alig fél hónapig tart. A nyáron azonban lesz magasabb szórakozása a közönségnek. Mint hírlik, a nyár folyamán felkeresi Nagyváradot Henry cirkuszigazgató artístáival, lovai- val, elefántjaival. Henry évekké ezelőtt volt Nagyváradon. Most Temesvárott van, s onnét Debreczenbe megy, még mielőtt Nagyváradra jönne.

* **Szaporodnak a választók.** Az 1904. évben több választópolgára lesz Nagyváradnak, mint a folyó évben. Az ideiglenes névjegyzékbe 217 választóval több van felvéve. Az összehasonlító adatok a következők:

	1902.	1903.	+ több - kevesebb
Váradi-Olasziban	1421	1500	+ 79
Ujváros	1083	1244	+ 161
Váralja	392	362	- 30
Velence	173	182	+ 9
Csillagváros	50	48	- 2
	3119	3336	+ 217

Tehát legnagyobb a választók szaporodása Ujvárosban, ahol 161-el több polgár van felvéve, mint a folyó évben; míg Váralján és Csillagvárosban apadt a választók száma. Természetesen ez a névjegyzék még sok változáson megy keresztül a felszólamlások és felelőzések folytán, amíg végleges lesz. A központi választmány ma veszi tárgyalás alá az ideiglenes névjegyzéket.

* **A gázgyár építése.** A nagyváradi gázgyárban a múlt év december hónapjában felrobbant tisztító szerkezet és épületrész helyett a gyár ideiglenesen faalkotmányt létesített. A városi tanács felhívására most folyamodott a gyár építkezési engedélyért, hogy az elpusztult épületrész helyett újat emeljen. A

városi tanács tegnap tárgyalta a kérelmet s nem adta ki az építkezési engedélyt, mert azt látja, hogy a gyár fejlesztését is czélozza a gyár igazgatósága, erre pedig telepengedély szükséges. Kiadták a kérelmet a telepengedélyezési eljárás céljából a rendőrségnek.

* **Német katolikusok Budapesten.** Németországból május 1-én nagy, kétszázötven tagból álló zárandoktársaság indul Rómába. Az idegenforgalom szempontjából rendkívül érdekes az a körülmény, hogy németországi nagy zárandoklat ez alkalommal először utazik Magyarországon át. A Boroszlóbból induló különvonat május 2-án, reggel 8 órakor érkezik nyugati pályaudvarra.

* **Megszűnt lapok.** Egyszerre két napilap megszűnésének vesszük a hírt. Budapesten megszűnt rövid pályafutás után a *Magyar Világ*, mely Benedek Elek szerkesztésében kiválólag a tanítószag érdekeiért küzdött, de a politikában Banffyánus volt. A lap előfizetői a Pesti Naplót kapják. — Nagyszébenben pedig megszűnt a magyarellenes román tulzók lapja a *Tribuna*, mely nem győzte kauzciójától fizetni — a sajtóperek költségeit és büntetéspénzeit. E téren kétségtelenül a *Tribuna* érte el a legnagyobb rekordot, még a *Narodni Novinát* is jóval túlhaladta.

* **A villamos telep építése.** Említettük, hogy *Köszeghy* József városi főmérnök előterjesztést tett, hogy a központi villamos telepen a főépületet ne földszintesre, hanem emeletre építsék s ezáltal a telep igazgatója is természetben kapjon lakást a telepen. Az építési költségkülönbözet 6000 korona, amelynek törlesztése bő fedezetet talál az igazgató lakbérének megtakarításában, eltekintve azon előnyöktől, amelylyel jár az, ha az igazgató a telepen lakik. A tanács tagjai örömmel fogadták az előterjesztést s pártolólágg terjesztik a május havi közgyűlés elé.

* **Eladásra kínált lopott husneműek.** A kolozsvári-utcai *Flóra*-féle korcsmába tegnap délelőtt beállított három férfi és két nőből álló cigánytrupp megrakodva bőven a disznóból kikerülő jó holmikkal, sonka, szalonna- és oldalassal. A cigányok alkuba bocsátkoztak a korcsmárossal, s mindenképen tul akartak adni a disznóhúsfeleken. A korcsmáros mindjárt tisztában volt a helyzettel, hogy a holmi lopott és azért titkon rendőrről küldött, aki vállatára fogta a cigányokat, de ezek nem vallanak semmit, csupán annyit árultak el, hogy Nagybárodól jöttek. A kóborló cigányokat bekisérték a rendőrségre, s zár alá helyezték.

* **Megszűnt a járvány.** Már említettük, hogy a fertőző betegségek az utóbbi hetekben majdnem teljesen megszűntek Nagyváradon s a kanyaró nemcsak elvesztette járvány jellegét, hanem alig fordul már elő. Mint értesültünk, dr. *Baróthy* Akos városi főorvos előterjesztésére *Rimler* Károly polgármester a járványbizottságot szombatra, május 2-ára összehívta, amikor a járvány megszűntét és a járványbizottság feloszlását kimondják.

* **Lopás.** *Kádár* Gyula törvényszéki irnoknak Kórház-utca 21. sz. alatt levő lakása udvarára tegnap hajnalban valaki bemászott s mivel a házbeliék mind aludtak, minden baj nélkül elemelt a Kádár zár alatt levő fásszínjéből négy párnát, egy dunnát, két képet és több kalapot mintegy száznegyven korona értékben. Kádár csak reggel vette észre, hogy a fásszín fel van törve és az említett tárgyak hiányzanak. Kádár a lopást bejelentette a rendőrségnek, mely a tettest nyomozza.

* **Lövöldöző diák.** *Goldstein* Sádor 15 éves polgári iskolai tanuló hétfőn délután a Rhédey-kertben *Szabó* Lajos 14 éves fiút 6 milliméteres flobert pisztolyával, mely golyóra volt töltve, eddig ismeretlen okokból jobbkézre könyökén

megölte. Mivel a sérülés nem volt veszélyes, Szabó csak tegnap tett panaszt a rendőrségnek, mely nyomozást indított annak földelítésére, hogy szándékosságból, vagy véletlenségből sült el a Goldstein pisztolya s találta Szabó Lajost.

x Mindenkinék saját érdekében ajánljuk, hogy tekintszen szét az ujonnan megnagyobbított Amerikai áruházban, Fő-utca (Bazár-épület.) a hol most remek nagy rőtös raktár lett berendezve s annak kirakatai figyelmet érdemel.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Csütörtök: Czigánybáró.

Péntek: Lengyel Zsidó. (Ujházy Ede vendégjátéka.)

Szombat: Bölcs Náihán. (Ujházy Ede vendégjátéka.)

Vasárnap: Falurossza. (Ujházy Ede vendégjátéka.)

Ujházy Ede Nagyváradon. Ujházy Ede, a magyar színészet mestere, újra Nagyváradra jön, hol itt nemrégiben olyan óriási sikerrel vendégszerepelt. A mester alakításai közül akkor a legnépszerűbbek és neki is a legkedvesebbek az idő rövidsége, a kellő próbák hiánya s a mester elfoglaltsága miatt elmaradtak. Most ezeket a szerepeket fogja eljátszani Ujházy Ede az ő nagyon becsült s szeretett nagyváradai közönségének, mely mindig olyan nagy intelligenciára vallóan értékeli és ünnepli Ujházyt, a nagy színészt. Pénteken, szombaton és vasárnap vendégszerepel Nagyváradon Ujházy Ede. Pénteken a *Lengyel zsidó*-ban, szombaton *Bölcs Náihán*-ban s vasárnap a *Falurossza* Gonosz Pistájában lép föl.

Czigánybáró. Strausz e nálunk legnépszerűbb, gyönyörű muzsikájú operettjében mutatkozott volt be husvét napján a Szigligeti-színház új énekes társulata s aratott kétségtelenül nagy sikert. Főként B. Ruzsinszky Ilona nagy énekművészete diadalmaskodott ez operettben, de szép és igaz sikert arattak volt a többi új szereplők is, Horváth, Sziklay, Agnelli Irén, Békefi stb. Több szóban és levélben tett kérésre a színház igazgatósága megismételteti a »Czigánybáró« előadását. Az Ujházy esték előtt ma, csütörtökön este a *Czigánybárót* játsszák a Szigligeti-színházban ugyanabban a szereposztásban, melyben husvét első napján került volt színre.

Igazságszolgáltatás.

A budapesti tőzsdebiróság sajtópere.

— Esküdtészeki tárgyalás. —

Ritka szenzációs esküdtészeki tárgyalás folyt le tegnap a nagyváradai törvényszéken.

A budapesti tőzsdebiróság erkölcsi presztízse forgott kockán, mert ugyanis a szóban forgó sajtóperre egy erősen sértő hangú hírlapi közlemény adott okot, mely a *Arad és Vidéke* című lap 1901. ápril 26-iki számában jelent meg s írója Fischer M. Adolf butyini kereskedő, egyebek között ily tartalmu kifejezésekkel jellemzi a budapesti tőzsde-biróságot: A tőzsdebiróság a tőzsde kebelében alakult részrehajló elfogult intézmény, ahol a befentesek az egymás érdekeit előmozdítva a biróságot pártoskodó rögtön ítélőszékké tették.

Ez inkriminált passzus miatt emelt vádat a kir. ügyészség Fischer Adolf ellen nyomtatvány utján elkövetett rágalmazás címén.

E vád alapján tegnap ítélkezett az esküdtészek biróság ez ügyben.

Az országos szenzációt keltő ügy, mely a tőzsde reputációját élénken érinti, óriási érdeklődést keltett.

A budapesti tőzsdebiróság részéről jelen van Kornfeld Zsigmond, a tőzsdebiróság elnöke, Ballay Mihály miniszteri tanácsos, a szabadalmi hivatal főnöke, volt tőzsdebiztos és Félegyházi Agost dr., a tőzsde ügyésze.

A tárgyaláson Nagy Ferencz elnököl. Szavazóbírák: Csulyok Béla dr. és Kepes L. Miklós. A vádhatóságot Nagy Géza kir. ügyész, a védelmet Nagy Sándor dr. jeles aradi kriminálalista képviseli.

Az esküdtészeket megalakították és a következők lettek tagjai:

Rendes esküdték: Farkas László, Tomcsányi Sándor, Balázsovits Jenő, Sztarill János, Sződényi Nándor, Diósy Soma, Bognár Sándor, Kalenda János, Beck Ignác, Fröhlich János, Varga Géza, Schütz Mór. — Pótesküdték: Bihari János, Kárpáti Miklós.

Az esküdtészek megalakítása után a vádlott Fischer Adolfot hallgatta ki a törvényszék. Az igen intelligens, temperamentumos kereskedő elmondotta, hogy igenis ő írta az inkriminált hírlapi közleményt, de minden rágalmazási szándék nélkül, tisztán az objektív igazságot feltárva olyan célzattal, hogy embertársait visszatartsa az örvénybe ragadó tőzsdei spekulációktól. Elmondja, mint szerezte keserű tapasztalatait, mint egyeledett börzei üzletekbe, s hogyan ítélkezett fölötte a börzebiróság. A vádlott előadása után az elnök kijelenti, hogy ő reá azt a benyomást teszi a vádlott előadása, hogy nem történt rajta jogtalanság, s ha több mondani valója nincs védelmére, ő sem kíván több kérdést intézni a vádlotthoz.

A vádlott kihallgatása után Dr. Nagy Sándor aradi ügyvéd, Fischer Adolf védője tett indítványt a bizonyítás kiegészítésére, s konkrét tényekre hivatkozva több tőzsdebiróság előtt befejezett pör iratait kívánja felolvasatni, melyekkel igazolni kívánja a tőzsdebiróság szabálytalan és részrehajló eljárását. Hivatkozik, hogy a Fischer Adolf ellen folytatott pör jegyzőkönyvét dr. Stern mint Fischer megbízottja aláírta, noha Fischer a tárgyaláson jelen sem volt és senkinek semmiféle megbízást sem adott. Tanuk kihallgatását kéri arra nézve, hogy a tőzsdebiróságok zárt ülésai befentes ügyvédek jelenlétében történnek s hogy a tárgyalások sokszor német nyelven folynak.

Dr. Nagy Géza éles replikával válaszol s csak részben indítványozza a védő kérésének teljesítését.

A törvényszék délelőn visszavonult határozathozatalra a bizonyítás kiegészítésére vonatkozólag. A törvényszék csak részben fogadta el a védő indítványát s elrendelte a kérdéses iratok felolvasását.

Délután az iratok felolvasása után

Ballay Mihály miniszteri tanácsost hallgatta ki, aki arra vonatkozólag adott felvilágosítást, hogy az ő tőzsdebiztossága idején a tőzsdebiróság tárgyalásain a legcsekélyebb szabálytalanság sem történt.

Félegyházi Agoston a Fischer pörében szabálytalanul kiállított jegyzőkönyvre vonatkozólag tévedésnek jelenti ki a dr. Stern aláírását.

Dr. Demény Gyula kihallgatása után megállapította a törvényszék az esküdtékekhez intézendő kérdést, mely rágalmazás vádjában kérdezőnek Fischer Adolfot. Nagyszabású pörbeszédet következtek ezután.

Dr. Nagy Géza egész tanulmányával világította meg a börze és a börzebiróság működését s a bosszura építette a vádját, mely Fischer Adolfot a rágalmazásra vezette, azért mert ő börzei spekulációján rajta vesztve a börzebiróságban kereste a hibát.

Dr. Nagy Sándor ismételtén utalt a tárgyalás folyamán is bizonyítgatott szabálytalanságokra, melyek a tőzsdebiróság megbízhatatlan részrehajlóságát igazolják szerinte.

Erős érveléssel bizonyítgatja, hogy a tőzsde nem az a nemzetgazdasági faktor minálunk, mint a milyennek az ügyész rajzolta, hanem egy olyan intézmény, mely a romlást az anyagi tönköt terjeszti országszerte.

A védőbeszéd elhangzása után meglepő őszinteséggel s temperamentumos intelligenciával kelt önmaga védelmére Fischer M. Adolf. Ismételte, hogy teljesen a közérdek vezette cikke megírásakor.

Az elnök rezuméje után éjjel 11 órakor vonult vissza az esküdtészek itétohozatalra.

Éjjel 1/2, 12 órakor hozta meg az esküdtészek szenzációs felmentő verdiktjét, megbélyegezve a börze és a börzebiróság zavaros tüzelmét.

A késő éji idő daczára is nagyszámú jogász és kereskedő közönség izgatott érdeklődéssel várta az esküdték verdiktjét; a mi anynyival inkább szenzációs, mert ez már a második esküdtészeki ítélet, mely a börzebiróságot kompromittálja. Ugyanis Budapesten nemrégén Greiner Jenő hírlapíró a tőzsdét támadó cikkéért indított rágalmazási perében szintén felmentő verdiktet hozott az esküdtészek.

IRODALOM.

Magyar Jogi Lexikon. Régen érzett hiányt pótol a magyar jogi irodalomban ez a nagyszabású munka; a külföldi jogi irodalmak mind dicsekedhetnek már nem is egy olyan művel, a mely a jogtudomány egész óriási anyagát vezérszavak szerint, lexikonszerű rendben foglalja össze s nálunk, a zseniális jogásznemzetnél egészen a legutóbbi időkig hiányt szenvedtünk ilyen munkában.

Pedig egy jogi lexikon haszna kétséghalhatatlan. A gyakorlat embere akárhányszor jut olyan kérdéshez, a melyet gyorsan kell eldöntenie; törvényeink tömkelegében — ha ugyan az illető esetről intézkedő törvény egyáltalán van — nem igazodik el, a kézikönyvek nagy terjedelmében hamarosan szótlen nem találja meg a döntést. Ilyenkor valóságos áldás a lexikon, melyben az illető vezérszóra rányitva, rögtön utbaigazítást nyer.

A Magyar Jogi Lexikon azonban nemcsak ezen a téren válik ki. Nemcsak utmutató ez a mű, hanem igazán gyűjteménye, kincses háza az egész magyar jogtudománynak. Mi den cikket szakember írta; s hogy az összefüggés minél teljesebb legyen, a szerkesztő nem darabolta tulságosan szét az anyagot, hanem egy-egy főbb vezérszó alá tömörítette azt, a mi összetartozik, a többi vezérszavakat csak utalja a főcikkekre. Ezzel el van érve az, hogy a főcikknek igazán tudományos színvonalon állanak, s nemcsak a gyakorlat férfainak, hanem a szakebereknek is nagy hasznára válnak. Különös nagy értéket ad minden egyes, bármily kis cikknek az, hogy végén fel van sorolva a kérdésre vonatkozó egész magyar s a legkiválóbb külföldi irodalom.

A lexikonnak nemzeti szempontból legszebb vonása annak magyar jellege. A magyar jog áll előtérben s a külföldi jogok a magyar jog szempontjából vannak feldolgozva. Ez azonban nem zárja ki, hogy a lexikon munkatársai közt ott ne szerepeljenek a külföld legkiválóbb jogtudósai is.

Ennek az igazán klasszikus munkának most jelent meg a IV. kötete, méltó folytatása az előbbieknél. Halászgyűrtü—Kitionich vezérszavak közt 1800 hasábon több mint 1400 vezérszó foglaltatik; akad több, 50—60 hasá-

bos cikk is. Legnevezetesebbek: Házasság és a hozzátartozó többi cikk, Házi törvények, Hitbizomány, Hiteles helyek, Holtanyilvántás, Honvédség, Horvát-Szlavonország jogi viszonyaira vonatkozó több cikk, Hozomány, Hypotézis, Hűbérjog, Időszámítás, Igazolás, Igazságügyi statisztika, Iparbíróóságok és rokon cikkek, Jász-kun viszonyok, Jelzőjog, Jog, Jogakadémia, Jogügylet, Jövedéki kihágás, Kamat, Katonai bíraskodás, Katonai batárvidék, Káptalan, Kártérítés, Kegyuraság, Kereskedelmi jogcikk, Képviselőház, Kiadás, Kihágás, Kir. közjegyző, Kisajátítás, Kiadói ügylet, Kiskorúság. Ezek közül különösen nagy értékek bírnak a horvát-szlavon tartomány autonóm jogára vonatkozó cikkek, mert a magyar jogterületnek eme — sajnos — speciális vidéke a magyar jogászvilág előtt teljesen ismeretlen vidék. E tekintetben a Lexikon tehát mint forrásmunka is nagybecsű. Bennünket nagyváradiakat még közelebből érdekel a Házi törvények cikk, melyet jogakademiánk volt kiváló tanára, dr. Nagy Ernő írt, továbbá dr. Magyary Géza szintén kitűnő tudós tanárunk nagyjértékű cikke a kiadói ügyletről.

Az egész vállalat megérdemli a közönség lelkes pártolását s elismerését úgy a szerkesztő, dr. Márkus Dezső, mint az áldozatot nem kimélt kiadó iránt. A most megjelent IV. kötetet még ez évben követni fogja az V. és a VI., melyekkel a mű be lesz fejezve. Egy-egy kötet ára 20 korona.

Washington György amerikai módon nőtt. 16 éves korában már maga kereste kenyerét mint mérnök. Rajzhoz és számoláshoz értett a legjobban. Pontos és kimért volt. A nyugati vidékek néptelen birtokait kellett felmérnie, ott ismerkedett meg az indiánus élettel és hadviseléssel. Ezekben oly bölcsességet és bátorságot tanusított, hogy ő volt a francziák ellen a virginiai csapatok fővezére. Korán megházasodott és Mont-Vermontban élt, lovagolva, vadászva, vidáman, uri módon. Abban is amerikai volt, hogy szerette a hasznát. Nem pazarolt, mindig megővta érdekét, megvédte jogát s guynyal emlegette a tüntető önzetlenségét.

A nyugalmas élet és a becsületesen végzett hazafi kötelesség nem csábították nagyra-vágyásra s mikor mindenki attól tartott, hogy óriási tekintélyével a sereg élén magához ragadja a hatalmat, sértésnek nézte még a feltevést is s mihelyt megkötötték a békét, lemondott a fővezérségről és hazameat Vermontba családjához, hogy a régi módon éljen tovább. Jellemének azt a nagy tisztaságát, józan és nyugodt egyéniségét sokszor össze szokták hasonlítani Deák Ferenczével. Amerika minden esetre köszön neki annyit, mint mi Deáknak.

Washingtonról szól a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 181. füzeté.

Egy füzet ára 60 fillér, egy kötete díszes félbörkötésben 8 frt. Kapható minden hazai könyvkereskedésben, s részletfizetésre is a kiadóhivatalban: Révai Testvérek Irodalmi Intézet Budapest, VIII., Üllői-ut 18.

REGÉNY CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Írta: Sienkiewicz Henrik. 248

Megállították a lovukat és egy ideigcsendben várakoztak, a legény pedig ismét kiabálni kezdett:

— Bohun! Bohun! . . .
Messziről kutyaugatás hallatszott.
— Bohun! Bohun!

A rejték hely baloldalán, melyre a nap vörös sugarai hullottak, megzörrent a sűrű haraszt és csakhamar megjelent a szikla csúcán egy emberi alak és a kezét a személe tartva, figyelte az érkezteteket.

— Ez Horpyna! — szolt Rzendzian és a szája előtt tölcser formálva a tenyeréből, még egyszer kiáltozni kezdett:

— Bohun! Bohun!

Horpyna megindult lefelé és hátrahajlította a testét, hogy az egyensúlyt megtarthassa. Gyorsan jött lefelé, utána kicsi, formátlan emberke gurult nagy török puskával a kezében.

A bokrok meghajlottak az asszony hatalmas lábai alatt, a kövek csattogva gurultak lefelé. És az asszony így hátrafelé hajolva, vörös csuhájában olyan volt, mint valami másvilágból való lény.

— Kik vagytok? — szolt erős hangon, mikor a lovagokhoz ért.

— Hogy vagy, öreg kóró? szolt Rzendzian, aki látva, hogy emberekkel és nem kísértetekkel áll szemközt, visszanyerte előbbi nyugalmát.

— Te a Bohun szolgája vagy? Te? Ismerlek! Te kis ember! Hát a társaid kicsodák?

— A Bohun jó barátai!
— Csinos boszorkány! — morogta Mihály a szakállába.

— Mit akartok?
— Itt a menlevél, a kés és a gyűrű. Tudod mit jelent ez?

Az óriás leány a kezébe vette az elősorolt tárgyakat és miután alaposan megvizsgálta őket, így szolt:

— Ezt igazán Bohun adta! A hercegnőt akarjátok elvinni?

— Igen! Egészséges?
— Egészséges. Miért nem jött Bohun maga?

— Megsebesült!
— Megsebesült? Láttam a malom vizében!

— Ha láttad, hát mért kérdezed! Hazudsz vén szipriyó! — szolt Rzendzian bizalmasan.

A varázslónő valamennyi fehér fogát mutatva, hangosan nevetett és az öklével oldalba bökte Rzendziant.

— Te, kófi, te!
— Pusztulj innen!

— Hohó, nem engedlek el! Csokolj meg! Hui! Mikor vizitek el a hercegnkisasszonyt?

— Azonnal! Csak a lovak kissé kifújják magukat.

— Hát vigyétek! En is veletek megyek.

— Ugyan már miért?
— A fivőremnek meg van írva a halál!

Karóba fogják huzni, én is megyek.

Rzendzian lehajolt a nyeregben, hogy könnyebben beszélgethessen az óriás leánnyal, a keze azonban szinte akaratlanul a pisztolyához ért.

— Cseremis! Cseremis! szolt, hogy társainak figyelmét a törpére terelje.

— Miért hívod? Nem felelhet, kivágták a nyelvét!

— Nem hívom, csak a szépségét csodálom. Te csak nem tudsz megszabadulni tőle! Ő a te urad.

— A kutya!
— Csak ketten vagytok a hegyszakadékokban?

— Csak ketten, a hercegnkisasszony a harmadik.

— Jól van. Te nem jössz velünk!
— De megyek, ha mondom!

— Én pedig azt mondom, hogy maradsz.

A legény hangja sajtáságosan csengett, úgy hogy az óriás leány bizalmát veszítve fordult hozzá:

— Mit akarsz?
— Ezt akarom! — szolt Rzendzian és pisztolyával a leány mellébe lött, oly közelről, hogy egy pillanatig a füst teljesen elfödte.

Horpyna szétvetett karokkal lépett hátra, a szeméi kidagadtak, nagyot ordított, azután megtántorodott és egész hosszában végigvágódott a földön.

E pillanatban Sagloba a kardjával Cseremis fejére vágott, úgy, hogy a koponyája kettéhasadt. A kis törpe hang nélkül bukott össze, néhányszor még rángatózott, a kezével pedig úgy hadonázott, mint a bogár a csápjával.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Az albánok leszerelése.

Konstantinápoly, ápr. 29. A porta kijelenti, hogy az Ipekben tartózkodó ulem-bizottságtól mint Omer Rusdi basa marsalltól kedvező jelentéseket kapott. Mind a két akció remélni engedi, hogy az összes albánok teljesen le fognak mondani a reformok ellenzéséről és hogy Üszkübilajetben mielőbb beáll a teljes megnyugvás. Török körökben hire jár, hogy az albánok megnyugvása csak annak következtében kezd beállani, hogy koncessziókat tesznek nekik és bizonyos speciális reformokat hoznak be. (M. T. I.)

Francia miniszter Athénban.

Athén, ápr. 29. Chaubié francia közoktatási miniszter ideérkezett és a francia iskolában szált meg. (M. T. I.)

Az egyetemi ifjak tüntetése.

Budapest, ápril. 29. (Saj. tud. táv.) Az egyetemi ifjuság ma tüntető menetben Polónyi Géza orsz. képviselő lakása elé vonult, ahol Hoffman Ottó beszél az ifjuság nevében, mire Polónyi az ifjuságot kitartására és támogatásra buzdítva válaszolt. Innen az ifjuság a Magyarország szerkesztősége elé vonult, a hol Lovász Lajos beszélt az ifjusághoz.

Grande-Chartreuse ostroma.

Chamaery, április 29. Coubertin ezredes a 4. dragonyosezred parancsnoka, akit utasítottak, hogy két lovasszázadot küldjön Grande Chartreuseba, táviratilag felkérte a hadügyminisztert, hogy helyezze őt nyugalomba.

Grenoble, április 29. A köztársaság ügyésze Grande-Chartreuseba utazott. (M. T. I.)

Zsidóüldözés.

Kiszenouvó, ápril 29. (Saj. tud. táv.) Az antiszemita zavargások következtében 5000 ember lett hajléktalanná s ezek elpusztított vagyona 400.000 rubelt tesz ki.

Leégett lackgyár.

Prága, április 29. Mint a lapok jelentik, tegnap éjjel Aussigban Dürchmied Károly lackgyára teljesen leégett. A tűz oka ismeretlen. A kárt 120.000 koronára teszik, de biztosítás által fedezve van. Az üzem nem zavartatik meg. (M. T. I.)

Lujza toscánai nagyhercegnő sorsa.

Budapest, ápr. 29. (Saját tud. táv.) Állítólag György király azért jött Bécsbe, hogy Lujza hercegnő sorsát királyunkkal s a kir. családdal elhatározzák, de ez nem sikerült, mert Bécsben tudomást szereztek arról, hogy Lujza csak látszólag szakított Gironnal.

György szász király Münchenben.

Bécs, április 29. György szász király délelőtt Münchenbe utazott Luitpold régensherceg látogatására. A pályaudvaron a díszszolgálatra kirendelt urak a szász követ nejevel és Ottó főherceg és neje jelentek meg búcsúzásra. A király elkísérte a szász királyt a pályaudvarra, a hol az uralkodók szives búcsút vettek és többször megölelték és megcsókolták egymást. György király Liebig báró német konzulnak az Albrecht-rend tisztikeresztjét és Vivnet német konzulnak az Albrecht-rendhez a koronát adományozta. (M. T. I.)

Az angol király Rómában.

Róma, április 29. Ma este az angol király tiszteletére a város díszelőadást rendezett a gyönyörűen díszített Argentina-színházban. Midőn a két király Heléna királyné és a királyi hercegek megjelentek az udvari páholyban, a zenekar az angol és az olasz himnuszt játszotta, amelyeket a közönség élénk ovációk közt állva hallgatott végig. Előadás után az ovációk ismétlődtek.

Róma, április 29. A tegnapi udvari ebédnél Viktor Emánuel király felköszöntőt mondott olasz nyelven. A zenekar az angol himnuszt játszotta, mire Edvárd király angol nyelven válaszolt. A zenekar az olasz himnuszt játszotta. A jelenlevők mind a két felköszöntőt állva hallgatták meg. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

Szabad az állatvásár. A közel múltban Biharmegye központi járásának több községében fellépett ragadós száj- és körömfájás következtében e járásban létesített vészkerületet Miskolczy Ferencz alispán Csányi Imre megyei törvényhatósági állatorvosnak a vész megszüntéről tett jelentése alapján tegnap beszűntette. Ennek következtében a hétfői rendezes állat-, szarvasmarha- és sertésvásár akadálytalanul meg lesz tartva, a miről az alispáni hivatal a tegnapi nap folyamán a megye összes főszolgabírói hivatalait telefonon, a szomszédos vármegyéket pedig távirati úton értesítette. A hír nagy örömet keltett az összes községekben, mert a zár sokaknak okozott meglehetősen károkat.

Határidők.

Budapest, április 29.	
Buza októberre	7.86
Buza áprilisa	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsdé

Budapest, április 29.	
Oszták hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. április 29-én.	
Magyar aranyjárdék 4%	121.40
Magyar koronajárdék	92.40
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 ¹ / ₂	—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 ¹ / ₂	—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	99.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldtehermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyeresémi-sorsjegyek-kölcsön	203.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	158.—
Oszták járdék papírban	100.50
Oszták járdék papírban	100.50
Oszták járdék aranyban	121.50
Oszták korona járdék	101.—

Oszták államsorsjegyek	154.—
Oszták magyar bank részvény	16.01
Magyar hitelbankrészvény	730.—
Oszták hitelintézet részvény	691.—
Párisi vista	95.30
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.95
Németbirodalmi márka	116.92
Londoni vista	239.77
20 márkás arany	25.40

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Kizárólagos kosárüzlet!

A közelgő tavaszra megérkeztek nagy mennyiségben különböző alakú kerti székek, kerti garnitúrák, utazó kosarak és mindenféle kosáráruk, melyeket eredeti gyári árakban árusítok.

Nagy választék GYERMEKKOCSIKBAN, különböző házi butorokban és alkalmas ajándéktárgyakban.

Olcso, szabott árak!

Szíves pártfogást kér

OPPENHEIM F. VILMOS

KOSÁRÁRU KERESKEDESE

NAGYVÁRAD, Fő-utca. (Barts-ház.)

BECZKAY LAJOS

női és férfi divatüzlete,

NAGYVÁRADON, SZENT LÁSZLÓ-TÉR.

„A menyasszonyhoz“.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát a legújabb

női ruhaszövetekből, jól mosó francia batisztokból, zefirekből és szintartó voalokból.

Ujdonságok! Női blousokból és Ujdonságok! napernyőkből.

Férfi és női fehérneműekből állandó nagy választék. Kitűnő minőségű vásznak, schiffonok, függönyök, ág-garnitúrák, paplanok és szőnyegek stb.

Szolid kiszolgálás, rendkívüli olcsó árak mellett.

Egyedül álló legnagyobb

nyaraló és moly ellen biztosító vállalat.

Telefon szám: 243.

Telefon szám: 243.

Heimann Lipót és Társa

női felöltők áruháza

257

NAGYVÁRAD, Zöldfa-utca.

Szücsmestere: ZIMÁNYI ANDRÁS.

Elvállal mindennemű *szőrme-áruk*, u. m.: bundák, lábzsákok, coliek, ruhák, szőnyegek és minden e szakhoz tartozó áruk

nyári megőrzését.

Kívánatra a megőrzésre szánt tárgyak elszállítatnak.

Ünnep és szombat napokon zárva.

(Lakás: Zöldfa-utca 5. sz., Grünfeld-féle ház.)

Az összes raktárhelyiségek tűzkár ellen biztosítva vannak.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 218.

Pótbérlet 6 sz.

Ma csütörtökön, 1903. április 30-án:

Czigánybáró.

Operette.

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kórszék 1 frt 20 kr. Támlaszék, 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., középső 2-ik sor 50 kr. Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr. Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap pénteken, május 1-én:

Ujházy Ede ur felléptével.

LENGYEL ZSIDÓ.

Szinmű.

Telefonszám 477.

Telefonszám 477.

VILLAMOS berendezések.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy *Nagyváradon, Kossuth Lajos-utca 3-4. sz. a., (Mezey-féle ház) első emeletén*

ÉPÍTÉSI irodát

nyitottunk. Ezen irodánk a városi hálózathoz kapcsolandó

elektromos világítási- és erő-átviteli berendezések

tervezésével és szerelésével foglalkozik, — bárkinek **díjtalanul költségvetést** készít és erre vonatkozólag készségesen mindennemű **felvilágosítást** ad. — Ugyancsak fenti helyiségben

villamos világító testek- és szellőztető készülékekből

és különféle ipari **motorokból** **dús minta-raktárt** tartunk. **célokra szolgáló**

A költségvetések készítéséhez szükséges egy helyszíni felvétel, melyet szintén **díjtalanul** készítünk és ezen célra közegeinket telefon-értesítés vagy írásbeli felszólítás alapján rendelkezésre bocsátjuk.

Szakavatott, **csinos és pontos** kivitelű munkákról biztosítjuk a t. közönséget.

Ganz és Tsa építésvezetősége.

224

Figyelem!

Az „Amerikai áruház” olcsó árakban utólérhetetlen!

Értesíteni kívánom a t. vevőközönséget, hogy az üzlet a régi helyiségbe **Fő utca (Bazár-épület)** lett visszahelyezve, a hol most a rövidáruval kapcsolatban

gyönyörű rőfös raktár lett berendezve

teljesen új, remek áruval, melynek megtekintése figyelmet érdemel.

Telefon-szám: 372.

221.

Tisztelettel

AMERIKAI ÁRUHÁZ.

Andriska Jenő

RÖVIDÁRU, NŐI- és FÉRFI
SZABÓKELLÉKEK
és DIVATÁRUK RAKTÁRA

NAGYVÁRAD, Szent László-tér 1. szám.

Ajánlja tavaszi újdonságait, u. m.

Hölgyeknek: szalagok, csipkék, ruhadiszek, napernyők, művirágok, harisnyák, zsebkendők, övek, bőrtáskák stb.

Csipke- és tüll-gallérok és boák!

Uraknak: Nappali- és háló-ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, nyakkendőtlük és inggombok, esőernyők, harisnyák és lábtyűk, nadrágtartók, sweatterek, tornaingek, zsebkendők stb.

140

Keztyű és derékfűző (mieder)

gyári raktár!

Szabóknak és varrónőknek árendedmény.

Pontos kiszolgálás!

Szabókellékekben nagy választék!

Videki megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek.

Rövidárukban újdonságok és czélszerű különlegességek.

Olcsó ezüst-bevásárlás!!

119

A m. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett
13 próbás *ezüst evőkészletek* 5¹/₂
gyertyatartók és *girandolok* 6¹/₂
krajczár grammja

DEUTSCH SIMON

ékszerésznél

Nagyvárad, Bémer-tér.

Mindenki megbánta,

a ki máshol vett vagy külföldről hozatott
magának beszélőgépet és csak azután tudta meg,
hogyan az igazi, **LEGJOBB**

beszélőgépek csakis

Ifj. Sonnenfeld József

ezégnél kaphatók

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 1. szám.
Gépek árai: Korona 70, 140, 240.

Hengerek, kizárólag **eredeti** felvételek, drbjá 2.40.
Kemény öntésű és rendkívüli erős hangú **hengerek**
darabja 3 korona.

Előnyös részletfizetési feltételek! 208.

Horváth János

szücszmester

Nagyvárad, Nagy-Magyar-utca 332 sz

(Saját ház, Nyárfasikátorral szemben)

ÜZLETHELYISÉG: Olaszi, Fő-utca.

(Orsolya-szüzek zárdájával szemben).

Téli ruhák, uti bundák, lábszákok, szőnyegek stb.

nyári gondozásra

vétetnek és mint eddig, úgy ezután is pontosan
saa **jutányos feltételek** mellett kezeltetnek

Vidéki megrendelések

gyorsan és pontosan, a leglekiismeretesebben
eszközöltetnek. 243

Biztosítva 12.000 korona erejéig.

JEGYZÉKE az
55,000 nyereménynek.

Legnagyobb nyeremény a legszerencésőbb esetben:

1.000,000 korona.

Korona

1	jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
2	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	50000
1	" "	40000
3	" "	30000
3	" "	25000
3	" "	20000
3	" "	15000
36	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	8000
437	" "	2000
803	" "	1000
1528	" "	500
140	" "	300
34450	" "	200
4850	" "	170
4850	" "	130
100	" "	100
4850	" "	80
8350	" "	40
55,000	nyer. és jut. k. összegben	14.459,000

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltatnak és készpénzben fizetendők.

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.
Ez millió koronánál többet nyertek
nálunk nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb SORSJÁTÉKA a mi m. kir.
szabadalmazott osztálysors-játékunk, mely nem-
sokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy **55,000**

PÉNZNYEREMÉNYNYEL sorsoltatik
ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mel-
lékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint. —

5 hónap alatt összesen **Tizennégy millió 459000**
koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak
ki. Az egész vállalat **állami felügyelet**
alatt áll.

Az 1-ső osztály **eredeti sorsjegyeinek**
tervszerű betétei a következők:

egy nyolczad (¹/₈) frt —.75 vagyis 1.50 korona.
egy negyed (¹/₄) > 1.50 > 3.— >
egy fél (¹/₂) > 3.— > 6.— >
egy egész (¹/₁) > 6.— > 12.— >

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy a **pénz bekül-
dése** ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjta-
lanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

i. é. MÁJUS hó 2-ig

bizalommal **HOZZÁNK** küldeni.

Török A. és Tsa bankháza

BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-
üzlete!

Főáruházi osztálysorsjáték osztályai:
Főüzlet: VI., Teréz-körút 46 a.
Fiókok: 1. Váci-körút 4.
> 2. Múzeum-körút 11.
> 3. Erzsébet-körút 54.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** bankházaának Budapest.

Ezennel megrendelek a m. kir. szab. osztálysorsjáték I. osztályához darab
eredeti osztálysorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt.

Az korona összeg { utánveendő
postautalvánnyal küldöm } A nem kívánt tör-
{ mellékelve bankjegyekben (bélyegekbén) } lendő

Pontos szim:

Hirdetések felvétetnek a legjutányosabb árban e lap kiadóhivatalában.